

ОСОБЛИВІ УМОВИ – ДЕТАЛЬНИЙ АНАЛІЗ – ПРОГНОЗОВАНІ ПЕРСПЕКТИВИ

Афанасій ЛОМАКОВИЧ, ректор академії, професор

(Початок на стор. 1)

Елементи кадрової політики

Було, є і залишиться незаперечною аксіомою твердження, згідно з яким у виконанні тактичних і стратегічних завдань вирішальні роль відіграє належне кадрове забезпечення всіх секторів функціонування трудового колективу. Для нас це означає, передбачає і вимагає створення умов і здійснення конкретних організаційних заходів для підвищення наукового потенціалу академії через зміцнення професорсько-викладацького складу власними докторами наук і професорами, докторами філософії та доцентами. На даний час наш науково-педагогічний потенціал характеризується такими статистичними показниками: 82,6% кількісного складу викладачів складають особи з науковими ступенями та вченими званнями, 17,4% – працівники, які здійснюють дисертаційні дослідження або завершують викладацьку діяльність в академії.

В розрізі кафедр: чотири кафедри із 10-ти мають 100% забезпечення викладачами вищої кваліфікації, тобто фахівцями із науковими ступенями та вченими званнями (кафедра української мови і літератури та методик їх навчання, кафедра педагогіки та психології, кафедра теорії і методики дошкільної та початкової освіти, кафедра біології, екології та методики їх навчання; ще чотири кафедри (теорії та методики трудового навчання, іноземних мов і методик їх навчання, теоретико-біологічних основ фізичного виховання, історії та методики її навчання) мають згадані показники у межах 85,7%–99,8%; і лише дві кафедри потребують підвищення науково-кадрового потенціалу: кафедра мистецьких дисциплін та методики їх навчання (викладачі з науковими ступенями та вченими званнями складають 52,6% їх штату) та кафедра теорії та методики фізичного виховання (з відповідним показником на рівні 33,3%).

Освітній процес у Фаховому коледжі, як структурному підрозділі Академії, забезпечує 61 штатний педагогічний працівник, з них мають науковий ступінь кандидата наук 6 осіб, педагогічне звання «Викладач-методист» – 20 осіб; кваліфікаційну категорію «спеціаліст вищої категорії» – 31 викладач. За минулий навчальний рік захистили дисертаційні дослідження на здобуття наукового ступеня кандидата наук Андрій Заблоцький, Іванна Погонєць, Олена Тарківська-Нагиналюк, Ірина Цісарук, Павло Яловський, Антоніна Гура. Доктор філологічних наук Денис Чик і доктор педагогічних наук Микола Курач отримали вчене звання професора, а кандидати наук Володимир Терпелюк, Микола Божик, Олена Тригуба, Олександра Панфілова, Василь Кучер, Тетяна Семенін, Людмила Головатюк – вчене звання доцента. Вже в другому семестрі цього навчального року таке звання отримали Вікторія Легін, Марія Олексюк, Ігор Галаган. Резервом підвищення науково-кадрового потенціалу навчального закладу виступають науково-педагогічні працівники, які виконують свої професійні функції на посадах доцентів кафедр: Тетяна Балбус, Наталія Фіголь, Ольга Кратко, Оксана Доманюк, Лариса Соляр, Ліна Ільчук, Оксана Швець, Маріанна Ярошук.

Кафедра – ядро науково-педагогічної роботи

Вирішальним фактором у забезпеченні виконання комплексу завдань, що стоять перед закладом вищої освіти в науково-дослідницькій і навчально-виховній роботі, в усіх секторах підготовки фахівців, виступає рівень роботи такого важливого структурного підрозділу як профільна кафедра. Окрім цього, науковці кафедр виступають ініціаторами, організаторами та активними учасниками актуальних і важливих соціальних заходів, що здійснюються в масштабах регіону. Зокрема, науково-педагогічні працівники кафедри біології, екології та методик їх навчання виступили ініціаторами створення на базі нашої Академії Регіонального еколого-просвітницького центру «Екохаб Kremenets». Автором цього проекту стала кандидат біологічних наук, доцент кафедри біології, екології та методик їх навчання Оксана Галаган – фіналістка навчально-практичного курсу підготовки фахівців з управління відходами за сучасними вимогами «Zero Waste Academy», що здійснювався за сприяння посольства Фінляндії в Україні. Програмною метою функціонування Центру виступає сприяння екологізації освітнього простору регіону та поширення досвіду організації управління побутовими відходами. В переліку здійснених Центром заходів – навчально-методичні семінари для освітян Кременецької територіальної громади «Впровадження філософії Zero Waste в освітніх закладах» та для освітян Почаївської та Лопушненської територіальних громад «Філософія «Zero Waste», або Крок до зменшення відходів», вечори екологічних ігор, організовані зі студентською та учнівською молоддю міста Кременця. Науково-педагогічні працівники кафедри спільно з активом громадського об'єднання «Кременецька екологічна ліга», науковими співробітниками Національного природного парку «Кременецькі гори» та Кременецького ботанічного саду провели навчально-методичний семінар за темою «Ігрові технології у підвищенні «кліматичної грамотності» молоді». Організовано збір відпрацьованих батарейок студентами та учнями шкіл м.Кременця та здано 85 кілограм на утилізацію. Проведено майстер-класи по сортуванню побутових відходів та просвітницькі кампанії для студентської та учнівської молоді нашого регіону, а також акцію «Всесвітній день прибирання» на кременецькій горі Волювиця («World Cleanup Day»), учасниками якої стали викладачі та студенти нашої Академії спеціальностей «Біологія», «Біологія та

здоров'я людини» і студенти нашого Фахового коледжу. Кандидат біологічних наук, доцент кафедри біології, екології та методик їх навчання Ольга Дух і студентка спеціальності «Екологія» Оксана Романчук здійснюють освітню діяльність у молодіжній Національній Скаутській Організації України «ПЛАСТ Кременеччини», насамперед у формі активної участі в Екологічній службі ПЛАСТу та у виховній роботі зі студентською та учнівською молоддю нашого краю.

Науково-педагогічні працівники кафедри теорії і методики трудового навчання та технологій разом зі здобувачами вищої освіти нашої Академії підготували і провели тематичний круглий стіл «Наука – це Вона». Організатори та учасники заходу ставили за мету мотивувати молодь до науково-дослідницької роботи через популяризацію системи STEM. Згаданий та інші аналогічні дійства були приурочені до Дня програмістки Ади Лавлейс (Ada Lovelace Day), що присвячується жінкам, які займаються наукою, технологіями та математикою. Зусиллями науково-педагогічних працівників кафедри у співпраці з педагогами закладів загальної середньої освіти району підготовлено та проведено II етап Всеукраїнської учнівської олімпіади з трудового навчання. Важливе практичне значення мав навчально-методичний семінар «Методичні особливості інформатики в початковій школі», який науковці кафедри підготували і провели з участю вчителів загальноосвітніх шкіл.

Науково-педагогічні працівники кафедри української мови і літератури та методик їх навчання постійно здійснюють підготовку здобувачів вищої освіти до участі в мовно-літературних конкурсах, зокрема в Міжнародному конкурсі з української мови імені Петра Яцика та Міжнародному мовно-літературному конкурсі учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка, де досягають відповідних успіхів. Зокрема, студентка другого курсу спеціальності «Українська мова і література» Ірина Вітичук посіла п'яте місце у фіналі Всеукраїнського відкритого марафону з української мови імені Петра Яцика. Традиційними є візні студентські наукові читання «Борис Харчук очима молодих», що проводяться на батьківщині письменника, у селі Лози на Вишнівеччині, а також флешмоби із читання поетичних творів, що присвячуються творчості майстрів національної чи зарубіжної літератури.

Підвищення фахового рівня

Завдання підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників залишаються в переліку першочергових завдань у системі організації життєдіяльності ЗВО. Керівництво закладами освіти вищої надає особливу увагу залученню викладачів до вивчення зарубіжного науково-педагогічного досвіду. Ректор Академії докладає відповідних зусиль у забезпеченні належних умов для підвищення науковцями навчального закладу своєї фахової кваліфікації за кордоном відповідно до угод про міжнародне партнерство із закладами вищої освіти країн Європейського Союзу. Соціально-правовою основою можливостей здійснення післядипломного навчання наших фахівців за рубежом стали 20 угод про співробітництво і партнерство, укладених із закордонними науково-педагогічними інституціями та закладами вищої освіти. Так, за останній період в рамках міжнародної співпраці укладено угоди з польськими науково-освітніми інституціями: Міжнародним університетом права (м. Варшава) та Вищою Школою Бізнесу та Менеджменту (м. Чеханув), також передбачається підписання договору про співпрацю з Академією Ignatianum (м. Краків), Варшавським університетом (м. Варшава), Асоціацією «Інтеграція Європа – Схід» (м. Кельце).

З метою подальшої підтримки партнерських відносин з Корпусом Миру США в Україні заплановано залучення представника цієї міжнародної інституції до освітнього процесу в Академії згідно з пілотним проектом Virtual Service Pilot Program, для чого вже надіслано аплікаційну форму в офіс Корпусу Миру США в Україні.

В рамках реалізації укладених угод та зміцнення співпраці з іншими закордонними закладами вищої освіти розширюється практика зарубіжних стажувань науково-педагогічних працівників академії в науково-освітніх установах Європи. Зокрема, в минулому році група науково-педагогічних працівників академії здійснили підвищення кваліфікації у Республіці Польщі: Юлія Тимош і Оксана Доманюк (Куявський університет у Влоцлавеку), Тетяна Долга і Маріанна Ярошук (Люблінська вища школа в Риках), Денис Чик (Краківський економічний університет), Віталій Галищевський (Варшавський університет).

НДЛ «Нова українська школа»

З метою реалізації Програми Нової Української школи у професійній підготовці майбутніх учителів в Академії створено науково-дослідну лабораторію «Нова українська школа в умовах викликів сучасності». Керівництво даною лабораторією здійснює кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки і психології Наталія Фіголь. Основною метою діяльності цієї науково-дослідницької структури виступає вивчення особливостей організації освітнього простору в Новій українській школі та розробка конкретних рекомендацій щодо підвищення ефективності опанування студентами сучасними методиками навчання в умовах оновленого освітнього середовища. До складу лабораторії входять науково-педагогічні працівники різних кафедр: кандидати педагогічних наук Володимир Терпелюк, Любов Кравець, Надія Яценюк, Степан Шабига, Ірина Цісарук, Наталія Приймас, Вікторія Легін, Ліна Ільчук, Тетяна Бондаренко, Антоніна Гура, кандидат філологічних наук Ірина Комінарська.

Освітній процес

Вдосконалення процесу підготовки фахівців вимагає і можливе при формуванні ефективної внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти на всіх структурних рівнях закладу освіти: кафедри, факультету, академічної спільноти, здобувачів вищої освіти та ректорату.

В Академії оновлено персональний склад Сектору моніторингу якості освіти. Його очолила кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та методики дошкільної та початкової освіти Оксана Швець. Розроблено нові анкети для проведення соціологічних досліджень; упродовж минулого семестру здійснено моніторинг якості знань і практичних навиків здобувачів вищої освіти. Результати моніторингу розглядалися на засіданнях вченої ради Академії, ректорату, спільних засіданнях кафедр та проектних груп, були висвітлені на офіційному вебсайті навчального закладу.

Створено умови для вільного вибору навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти та формування їх індивідуальної траєкторії. Вирішено, що з метою підготовки здобувачів бакалаврського рівня вищої освіти до складання єдиного вступного іспиту з іноземної мови (ЕВІ) включати до каталогу вибіркових дисциплін компенсаторний курс з іноземної мови. Основним інструментом формування індивідуальної освітньої траєкторії є вибіркові освітні компоненти, частка яких складає не менше 25 % від загального обсягу. Індивідуальний вибір навчальних дисциплін кожним здобувачем регламентується Положенням про порядок та умови обрання студентами дисциплін за вибором. Сформовано, розширено та оновлено каталог вибіркових дисциплін для здобувачів вищої освіти різних ступенів та форм навчання. Кафедрами розроблено силабуси та презентації вибіркових освітніх компонентів, які розміщені на вебсайті Академії. Удосконалено механізм вибору студентами вибіркових дисциплін.

Також введено спецкурс з метою підготовки здобувачів бакалаврського рівня вищої освіти до складання єдиного вступного іспиту з іноземної мови. Для забезпечення оптимальних умов для вивчення вибіркових дисциплін у розкладах навчальних занять передбачено окремий день (понеділок). Проведено соціологічні опитування, які дозволили врахувати думку студентів щодо вибіркових навчальних дисциплін. Формуванню індивідуальної освітньої траєкторії сприяє можливість вибору здобувачами тематики курсових, кваліфікаційних (бакалаврських, магістерських) наукових робіт, індивідуального підходу до визначення місця проходження практики, вибору наукового керівника, наукового гуртка, участі в програмах академічної мобільності, одночасного навчання за кількома освітніми програмами.

Продовжується робота над удосконаленням процесу використання та розширення переліку платформ для дистанційного навчання здобувачів вищої освіти та створення на їх основі циклів відкритих онлайн-курсів для реалізації освітньо-професійних програм, персоналізованого освітнього середовища.

Освітній процес з елементами дистанційного навчання здійснюється завдяки інструментам синхронної (Zoom, Skype, GoogleMeet з використанням таких форматів, як вебінар, відеоконференція, відеозапис, аудіозапис, перегляд мультимедійних презентацій) або асинхронної (Viber, соціальні мережі Instagram, Facebook, Twitter, Moodle, електронна пошта з використанням таких форматів, як чат, форум) взаємодії. Упродовж року навчально-методичним відділом Академії здійснено моніторинг методичного забезпечення освітніх компонентів на освітній платформі Moodle.

З метою підвищення рівня медіаграмотності, популяризації освітньої платформи Moodle серед науково-педагогічних працівників і здобувачів вищої освіти відділом технічних засобів навчання проведено серію вебінарів («Порядок організації роботи викладача зі студентами в освітній платформі Moodle», «Створення, наповнення та редагування освітніх компонентів в освітній платформі Moodle», «Різновиди взаємодії викладача зі студентами, проведення поточного та підсумкового контролю; ведення електронного журналу»).

Зокрема, кафедрою теорії і методики трудового навчання та технологій організовані та проведені для науково-педагогічних працівників академії науково-методичні семінари «Основи роботи в системі дистанційного навчання Moodle» та «Використання у дистанційному навчанні діяльнісних компонентів та онлайн-комунікацій системи Moodle».

В умовах дистанційного навчання кафедрою іноземних мов і методик їх навчання були організовані онлайн-тренінги для студентів Академії, учнів закладів загальної середньої освіти, а також викладачів і вчителів щодо підготовки до складання іспитів ЗНО та ЕВІ з англійської та німецької мов на основі платформи ZOOM. Для науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти бібліотекою академії проведено вебінар «Академічна доброчесність: виклики сучасності».

Вважаємо за доцільне запровадити в освітній процес практику викладання англійською мовою окремих навчальних дисциплін, визначених наглядовою радою. Зокрема, за пропозицією кафедри іноземних мов та методик їх навчання до освітньої програми «Психологія» було включено навчальну дисципліну «Психолінгвістика», яку кандидат психологічних наук Тетяна Долга веде англійською мовою. Подібна практика буде мати продовження.

(Закінчення на стор. 4,5)